

Les realitats vitals

La República no ha creat cap problema. La República ha esquinçat el vel amb què la Monarquia els tapava per fer-se la il·lusió que no existien, i ara està fent el que la Monarquia era incapaç de fer: resoldre'ls.

Manuel Azaña en el seu celebrat discurs del dia 13 anomenava aquests problemes, realitats vitals, i parlava que no podem subtreure'ns-hi, que els hem d'acceptar, que ens hi trobem dins i formen l'ambient que ens envolta, i que si aquestes realitats vitals actuals necessiten per a desenvolupar-se ampliamet desfer l'ur lligam amb uns principis generals arcaics que ja són mutilats, i tallar les rels d'aquelles coses tingudes per invulnerables però que avui representen un fre al desenvolupament de la civilització, cal desfer aquest lligam i tallar aquestes rels, amb tota la consciència, però sense vacil·lacions.

Ahir paríem de tres batalles que havia de lliurar la República: contra el militarisme, contra el clericalisme i contra la plutocràcia. N'hi ha dues de lliurades i guanyades. Ara vindrà la tercera.

Manuel Azaña ha dit en aquell discurs esmentat, que els tres problemes que la República ha de resoldre — no pas perquè els hagi creat, sinó perquè ja existien i no se solucionaven — són el problema de les autonomies dels pobles hispànics, el problema social en la seva forma més urgent i aguda, que és en la reforma de la propietat; i el problema que és anomenat impròpiament religiós, però que en realitat no és sinó la laïcització de l'Estat amb totes les seves inevitables i rigoroses conseqüències.

Azaña no parla, és clar, del problema militarista, perquè ja el té per resolt. Nosaltres no paríem de la batalla per la llibertat, perquè per a nosaltres no és problema. Ja el donem també per resolt, perquè a Catalunya només hi ha una voluntat, que és la de governar-se per si mateixa, i les Corts republicanes d'Espanya no poden sinó reconèixer aquesta voluntat i acatar-la.

Resten els altres dos problemes, dels anunciats per Azaña i comentats per nosaltres: la laïcització de l'Estat, prèvia la seva separació de l'Església, i el problema social, prèvia la reforma essencial de la propietat.

La laïcització de l'Estat és una qüestió que va lligada amb la vida de la República, i que la República no podia menys que implantar immediatament d'instaurada. Era absurd i per tant inadmissible, i atacava la llibertat en la seva essència més primària, el procediment de l'Estat monàrquic, que en declarar l'oficialitat del catolicisme, prenia cura de les ànimes dels ciutadans del país, i es feia un principi de conduir-los volguessin o no volguessin, pel camí de la seva salvació eterna. L'Estat republicà no pot prendre's sobre si aquesta funció. L'Estat republicà ha de respectar la llibertat de consciència i no pot imposar a ningú una creença determinada, ni d'entre d'aquesta creença tractar de dur-lo per determinats camins, amb el pretext que són els bons, perquè l'Estat està per damunt de la bondat o de la maldat dels camins que els homes s'escolleixin per arribar al destí on creguin que la vida els mena.

La transformació de l'Estat espanyol a aquesta nova fórmula més humana i més justa per tant, la República la fa no pas declarant la guerra a l'Església, encara que hi hagi gent que ho vulgui prendre com una declaració de guerra. El nou cap del Govern ho ha dit amb frase encertada: "ho fem amb franquesa, amb lleialtat, com una oferta, com una proposta de reajustament de la pau".

Però és la vida de la República la que va íntimament lligada amb la solució d'aquest problema — en la forma en què ha estat plantejada la seva solució —, perquè no solament no es pot permetre que l'Estat penetri la consciència dels ciutadans, sinó que encara menys pot permetre's que les ordes religioses, és a dir, d'una religió — quan l'Estat és aconfessional — s'apoderin de les consciències dels infants per a inculcar-los totes aquelles idees

Una conversa amb el doctor Aiguader

La política de subsistències del nostre Ajuntament. La majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya segueix desenvolupant el seu programa.—Un Mercat Central de Verdures i Fruites.—El Passatge Marítim.—Els problemes de la urbanització

Totes les mestresses de casa estan pendents de la política de subsistències que faci el nostre Ajuntament. Puja tant un pressupost familiar!

El preu de les verdures, dels llegums, de la carn i del peix, és la conversa obligada en moltes llars. Els ingressos són sempre els mateixos, més aviat minven per la pèrdua del treball d'algu de la casa, i els articles de primera necessitat augmenten cada dia de manera perceptible, els intermedis, amb raó o sense, augmenten, centim a centim, el preu d'aquelles coses que són imprescindibles en totes les cases.

Les mestresses de casa, poden respirar tranquil·les, almenys per una temporada. Tindran, si més no, el consol de poder tractar directament amb els pagessos i, així,

la seguretat que amb els seus diners no hauran de servir per a enriquir una sèrie d'intermediaris els quals no fan altra cosa sinó encarrilar les subsistències.

Es per a parlar de tot això i de moltes altres coses, que hem anat a visitar l'alcalde, doctor Aiguader, abans no marxés cap a Madrid a complir amb les seves tasques parlamentàries.

"Seguint la tàctica i la doctrina exposada per Estat Català, primer, en l'Assemblea de l'Aveng Democràtic, de Sant Andreu, i, després,

que precisament farien dificultosa la vida de la República, per les mateixes raons que feren que la Monarquia amb tot el seu despotisme durés tants anys.

Hi ha encara el problema social, íntimament lligat amb la reforma de la propietat, a resoldre immediatament. Problema fomentat per la plutocràcia, que en emparar la Monarquia rebia reciprocament d'ella el seu empar, i anava escanyant cada vegada més el treballador sense comprendre que aquest cada vegada anava adquirint més la consciència de l'exploatació de què era víctima.

Aquest segon aspecte sembla que és escornat directament en la llei de defensa de la República que el ministre de la Governació Casares Quiroga pensa portar a l'aprovació de les Corts. Aquesta llei hauria d'haver estat dictada l'endemà de la proclamació de la República. No pas una llei repressiva — altres vegades ho hem dit — sinó simplement de defensa. Casares Quiroga, en aquest sentit, demostra una intenció de les coses que en va hauríem cercat en el seu antecessor. Casares Quiroga sap que la funció d'un ministre de la Governació no és pas de reprimir quan l'ordre és alterat, sinó de procurar conservar l'ordre precisament per no haver de reprimir. Si Miguel Maura hagués tingut present això, el seu pas pel ministeri de la Governació no hauria deixat el rastre de 108 homes morts que avui hi ha deixat, i que serà tota la seva vida la seva acusació.

en la Conferència d'Esquerres, el nostre Partit — ens diu el doctor Aiguader —, ens preocupem molt fonamentalment de tot el que fa referència a les classes treballadores.

Tenim el propòsit de transferir, de mica en mica, tot el que fa referència a proveïments a les Cooperatives de consum, però, aquí, a desgrat de les moltes cooperatives existents, aquests organismes, per ara, estan mancats d'organització precisa per a complir aquesta funció amb eficàcia. De moment, hem entrat en relació amb la U. S. A. (Unió de Sindicats Agrícoles), perquè, establint un mercat central de verdures, els pagessos vinguin els mateixos a vendre els seus productes als consumidors de Barcelona.

Aquest mercat, la U. S. A., tenia el propòsit d'establir-lo fora de Barcelona; a Hospitalet, un; un altre a Mataró, i algun altre en distintes poblacions dels voltos de Barcelona, la qual cosa no solament hauria causat un gran perjudici a la ciutat, sinó que, a més, els consumidors n'haurien tret poc profit o cap. Els únics beneficiats n'haurien estat altra vegada els intermediaris, únics que haurien tingut possibilitats per a traslladar-se als mercats i venir a revendre a Barcelona.

—Sí, veritablement, aquest mercat hom tenia el propòsit de donar-hi molt més abast. Com sabeu, els hortolans de Catalunya tenen molta relació amb l'estranger, especialment amb França; però, tant venedors com compradors, estan mancats d'un lloc on es puguin veure i trobar per tal de fer les seves transaccions, una mena de Llotja que serveixi de garantia a les operacions que s'hi puguin fer. Això,

EL CONTRACTE DE LA TELEFONICA

La conferència del diputat a Corts, Josep Dencàs al Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria

Dissabte passat, el nostre amic el Dr. Josep Dencàs, diputat a Corts per Barcelona, pogué donar la conferència que el dissabte anterior havia suspès el governador.

Fou presentat pel president del Centre, En Xavier Casals, el qual, en fer-ho, digué: Companys: Com us deia el dia de la conferència de l'amic Lluhi, atent el Centre a tots els actes i creient així contribuir a aixecar l'esperit ciutadà, procura de posar en contacte els homes representatius amb el poble.

Seguint aquest criteri i sabent que l'amic Dencàs es preocupava del contracte amb la Telefònica fet durant la Dictadura, hem cregut que els seus treballs fóra interessant que el poble els conegués.

Us prego, doncs, que l'escolteu amb atenció, puix que tanmateix ho és d'interessant, i és aquesta una qüestió que ha de donar molt de joc al Parlament.

El Dr. Dencàs té la paraula. En aixecar-se aquest a parlar és rebut amb una forta ovació.

El doctor Josep Dencàs, diu: Amics: Em produeix una certa emoció el parlar per primera vegada al Centre. Des d'aquest lloc, en els meus moments d'estudiant, s'havia exercit una forta influència d'aquest Centre, puix que la tasca que acomplia el Centre venia a ésser com una foguera que s'hagués encès Catalunya endins per un sentit de màxima llibertat i de justícia.

No vulgueu veure en les meves paraules un efectisme que mai no he sentit. En altres temps, en aquesta mateixa sala, jo hi havia escoltat els que empenyien el poble vers una fonda catalanitat i una fonda llibertat. He escollit per tema "El con-

tracte amb la Telefònica" perquè aquesta és una qüestió que té molt d'interès i a la vegada ens afecta com a catalans.

Recordau, sinó, aquella Mancomunitat extingida i la seva xarxa telefònica, que s'estenia arreu: del poblet de muntanya fins al pla i del pla fins a aquells altres poblets que

com nius d'àguila es troben penjats al cim de les més altes serralades.

En el seu aspecte tècnic, aquella xarxa era de les més perfeccionades, puix que en tota la Península fou a Balaguer on existí per primera vegada una estació automàtica instal·lada per la Mancomunitat.

...I deixarem el despatx del doctor Aiguader, convençuts que més d'un cop en el transcurs de la nostra conversa, els que esperaven en l'avantdespatx, havien desitjat la nostra presència.

N. MOLINS I FABREGA

lunya, ja que no oblidarem de cap manera les comunicacions, les quals quedaran assegurades amb la serlongament del Transversal, línies d'autòmnibus i tots els mitjans de comunicació que calgui.

—I serà aviat, tot això? —El nostre projecte és que els treballs comencessin aquest mateix hivern.

—I la construcció del Port Franc? —Aquest començarà tan aviat com puguem llançar al mercat, amb la seguretat que seran engolits, els bons que hi han emesos.

Cal tenir sempre en compte la situació econòmica en què deixarem l'Ajuntament de Barcelona els anteriors Ajuntaments. L'Esquerra, en la seva actuació, es troba sempre lligada per aquestes falles econòmiques, però, malgrat tot, creieu que farem tot quant en el nostre programa afavoreix les classes humils. Pensem fer una revisió tributària que alleugeri d'impostos els treballadors i classe mitja i gravem les classes benestants; pensem treballar activament en l'estudi de la construcció de cases barates, barris obreres, i altres coses.

Cal tenir en compte que el canvi de règim, per Catalunya, ha estat una revolució, la qual cosa no es pot dir el mateix de la resta d'Espanya. El ritme no és el mateix, i fins que no ens trobem en igual pla, la tasca serà molt difícil.

—I de política general, que en podeu dir? —El canvi de Govern no afecta per a res les aspiracions de Catalunya. Amb aquest Govern, com amb l'anterior, la nostra llibertat està garantida igual. Avui no hi ha la possibilitat que cap Govern, com no fos una dictadura, avui impossible, que pugui oposar-se a la voluntat del poble català.

—De cultura...? —En cultura ens resta anar desenrotllant el programa que vaig explicar en la meua conferència de fa poc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

...I deixarem el despatx del doctor Aiguader, convençuts que més d'un cop en el transcurs de la nostra conversa, els que esperaven en l'avantdespatx, havien desitjat la nostra presència.

El senyor Macià desmenteix diversos rumors, una informació de "El Sol" i un article de "La Veu de Catalunya"

Ahir al migdia, els periodistes que fan informació al Palau de la Generalitat foren rebuts pel President.

—No tinc cap notícia d'importància que comunicar — digué el senyor Macià en començar la seva entrevista—. Després el lliuraré una nota en la qual es contesta un article aparegut a "La Veu de Catalunya".

Ahir fou dia de rumors, abundaven en gran manera els infundis i, naturalment, els periodistes preguntaren al senyor Macià què hi havia de cert en el que s'afirmava de què al vespre hi havia hagut una reunió d'autoritats al Palau de la Generalitat.

—Podeu desmentir aquesta notícia — respongué—. Jo he dormit tranquil·lament tota la nit i ni s'ha celebrat aquesta entrevista, ni les

Té també un interès present. No fa pas molt que a la Vall de Núria es reunia una comissió per tal d'estudiar i estructurar en un pro-

jecte d'Estatut les aspiracions de Catalunya. En aquest s'estipula que aquesta xarxa, com és de dret, haurà de revertir a Catalunya.

Té un altre valor encara. No poden deixar-nos de preocupar les coses que afecten l'Estat espanyol mentre nosaltres hi tinguem lligans. I ens interessa així mateix perquè l'afer aquest té una estreta relació amb el problema monetari. La depressió soferta per la nostra moneda no ha estat per una raó real; més aviat hi han contribuït factors externs. La nostra moneda és de les poques que resten per a estabilitzar i per aquesta raó es troba subjecte a l'especulació, ja que una bona part de les seves divises han estat convertides en divises estrangeres.

En aquest punt concret, és el contracte de la Telefònica que més ha contribuït a la depressió, fent que les nostres divises se les emportessin terres enllà.

Ens afecta perquè d'una manera directa en pateix la indústria de la nostra terra.

Queda la raó final i és aquesta una raó d'ordre espiritual. En la solució de la passada vaga de telèfons, tal volta l'única plantejada amb un veritable esperit de justícia, malgrat la part obrera haver-se documentat, van perdre-la els obrers.

I la vaga fou perduda, perquè una companyia estrangera que havia vist caure sota dels seus peus tota la dignitat estatal d'un país, no volia, per una raó de principi, donar la raó als obrers malgrat que aquests en tinguessin.

Seguí quina sigui la sort de la meua interpel·lació al Congrés, ho defensaré amb tot l'amor, afecte i entusiasme, puix que no em guia altre desig que el de fer un servei a la meua terra. (Ovació).

Com enfocar aquest problema? Procuraré de fer-ho d'una manera breu i precisa.

El problema té tres aspectes: el jurídic, l'econòmic i el tècnic. En els períodes anteriors a la Dictadura, la política telefònica de l'Estat era orientada en la següent forma. L'Estat pactava amb les empreses i aquestes venien obligades a pagar un cànon a l'Estat per un nombre d'anys, passats els quals les xarxes revertien a l'Estat mateix. Aquest sistema tenia les seves fallides. De cara a l'aspecte financer del negoci, les companyies que Segueix a la pàgina 3

circumstàncies ho reclamant. Hom li ha preguntat també si era cert que dijous vinent aniria cap a Madrid tal com deia un diari del matí.

—No; per ara no vaig a Madrid — respongué. — Un altre periodista ha preguntat al President si havia designat algun delegat a la reunió que es celebrà ahir al Govern civil i el senyor Macià digué que ni tant sols sabia que hagués de tenir lloc cap reunió.

El senyor Macià referint-se a molts altres rumors que circulen digué que moltes de les falses notícies, són escampades amb el propòsit de sembrar alarma, però que el que és amb ell no aconseguirien el seu propòsit.

—Ara mateix — seguí dient — "La Veu de Catalunya" dona motius amb el que ha publicat, per a què la Generalitat expliqui la tasca que ha portat a cap sense propaganda i valent-se únicament dels pocs mitjans amb què compta.

Abans de donar per acabada l'entrevista, un periodista parlà al senyor Macià d'una informació de "El Sol" que fa referència d'un suposat moviment separatista al Migdia de França.

—Es tracta d'un infundi que no val la pena de contestar. No he tingut cap altra tracte amb els catalans de França que una entrevista cordialíssima amb els sots-prefecte de Saint Gaudens en ocasió del meu recent viatge a la Vall d'Aran.

Després de les anteriors paraules, el senyor Macià s'acomiadà amablement dels informadors.

Un amic de "La Veu de Catalunya" ha tramès a aquest diari unes ratlles en les quals s'endevina el greu que li sap que aquesta Presidència, fent honor a la seva paraula, desenvolupi l'orientació obrerista que és part integrant de l'ideari que ha exposat repetidament en públic.

No hi ha per què amagar què so-

ta el patronatge de la Generalitat s'ha format una cooperativa d'o-

Segueix a la pàgina 3

ELS CARLINOTS

"El Correo Catalán" d'ahir de dica un editorial a plánye's de la multa de 5.000 pessetes, i entre altres coses hi aboca un elogi del conegut general pupista Despujol i Sabater.

Avui hi ha anunciats funerals catòlics del que fou senyor Jaume de Borbó, organitzats pels Cercles Tradicionalistes del districte setè, no vé i tal vegada algun altre. Els actes tindran lloc, segons les notes publicades, a les esglésies de Santa Maria de Jesús, de Sans i de Sant Andreu apòstol, respectivament, a les deu del matí.

Tot hom té dret a fer funerals per qui més li plagui, i no serem pas nosaltres qui s'oposi. Compentem, però, donat el precedent de l'altre dia, que les autoritats prendran almenys les precaucions que solen prendre en els mitings catalanistes, sindicals i esquerristes en general, i també, posem per cas, en els enterraments de víctimes indefenses dels reaccionaris.

Conferència de Joan Casanelles

El nostre amic, el tinent d'alcalde JOAN CASANELLES, donarà, demà dia 22, al Centre Republicà Català del districte cinquè, Hospital, 110 i 112, pral., una conferència pública en la qual parlarà de "La política dels nostres homes". Segueix a la pàgina 3

ELS QUE NO S'AIXEQUEN per Gaston Ry

—Apa, home, aixeca't! —Que et penses que sóc carlí?